

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA MŁAWA NA ROK 2023

Spis treści

I.	Podstawa prawna	2
II.	Uzależnienia i czynniki ryzyka – Zarys problemu	3
III.	DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA MŁAWA	8
3.	1. Skala zjawiska na terenie Miasta Mława w danych jednostek organizacyjnych Miasta i Powiatu	8
	3.2. Skala zjawiska na terenie Miasta Mława w danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia	11
	3.3. Skala zjawiska przemocy i jej przeciwdziałanie	14
	3.4. Skala zjawiska na terenie Miasta Mława w opinii społeczności lokalnej, w tym badań prowadzonych w środowisku szkolnym z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych	16
IV.	Wybrane dane dotyczące realizacji zadań w roku ubiegłym w obszarze problematyki uzależnień w Mieście Mława	20
V.	CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI, ZASOBY LOKALNE I REALIZATORZY PROGRAMU	24
	5.1. Zasoby lokalne umożliwiające profilaktykę uzależnień	24
	5.2. Cel główny i cele operacyjne Programu	25
	5.3. Realizacja i monitoring Programu	33
	5.4. Zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na rok 2023	33
VI.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	33
	6.1. Zadania MKRPA	33
	6.2. Zasady wynagradzania członków MKRPA	34

Wstęp

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na rok 2023 zwany dalej Programem opracowano w oparciu o wyniki przeprowadzonej we wrześniu 2022 roku diagnozy zagrożeń społecznych ze szczególnym uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, przeprowadzonej w środowisku szkolnym wśród uczniów, nauczycieli i rodziców zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020 poz. 1449). Do przygotowania Programu wykorzystano dane pochodzące z jednostek posiadających swoją siedzibę na terenie miasta Mława w tym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie, Komendy Powiatowej Policji w Mławie, Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Mławie, Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie oraz z danych posiadanych przez odpowiednie komórki organizacyjne Urzędu Miasta Mława w tym Wydziału Oświaty i Polityki Społecznej, Wydziału Spraw Obywatelskich oraz Straży Miejskiej. Wydział przygotowując Program opierał się także na opiniach realizatorów wpisanych do Programu oraz instytucji i organizacji pozarządowych otrzymujących dotacje celowe zgodnie z przeprowadzonymi konkursami w roku 2022 na zadania zlecone w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława w roku 2022. Dodatkowym źródłem tworzenia Programu były doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji programów profilaktycznych z lat poprzednich, w tym z opracowanych w latach wcześniejszych odrębnych dokumentów, m.in. „Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych” przeprowadzonej w Mławie w marcu 2019.

Działania zawarte w Programie mają charakter systemowy i zmierzają do integracji oraz wzmocnienia oddziaływań na rzecz przeciwdziałania szeregu uzależnień występujących bądź mogących wystąpić wśród mieszkańców Miasta Mława. Program uwzględnia zadania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w sposób zintegrowany tj. problemy uzależnienia od alkoholu, narkotyków, nowych substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych. Wzmocnienie oddziaływania profilaktycznego nastąpi poprzez wspólną realizację zadań przez wiele jednostek, placówek, instytucji, organizacji realizujących zadania profilaktyczne, w tym sportowe i wychowawczo-opiekuńcze oraz zadania wspierające z zakresu leczenia, terapii oraz rehabilitacji i redukcji szkód.

I. Podstawa prawna

Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2021, poz.1119 z późn. zm), kompetencje uchwałodawcze w zakresie uchwalenia Programu posiada Rada Miasta Mława jako organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Niniejszy Program, stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych, wypełniając zapisy w/w ustawy odpowiada jednocześnie drugiemu celowi operacyjnemu Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (rozporządzenie Rady Ministrów Dz.U.2021, poz. 642), przyjęte ustawą z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1608), zwanemu dalej NPZ. NPZ będąc podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego określa cel strategiczny, tj. zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Drugim celem operacyjnym NPZ jest Profilaktyka uzależnień - Zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom.

Istotne znaczenie dla przygotowania Programu mają również inne akty prawne, w szczególności:

- 1) Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2022, poz. 1608 ze zm.);
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.);
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 poz. 1249 ze zm.);
- 4) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. 2022 poz. 2123 ze zm.);
- 5) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 o systemie rodziny i wspieraniu pieczy zastępczej (Dz.U. 2022, poz. 447 ze zm.);
- 6) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2023 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. 2022 poz. 1327 ze zm.);
- 7) Ustawa o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022, poz. 559 ze zm.);
- 8) Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. 2020, poz. 1449).

Program skorelowany jest z następującymi dokumentami:

- 1) Uchwała Nr XXVII/384/2021 Rady Miasta Mława z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Mława na lata 2021 – 2025;
- 2) Uchwała Nr XI/151/2019 Rady Miasta Mława z dnia 24 września 2019 r. w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Mława na lata 2019-2023;
- 3) Uchwała Nr XLV/580/2022/2022 Rady Miasta Mława z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie uchwalenia Programu współpracy Miasta Mława z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2023 rok.

II. Uzależnienia i czynniki ryzyka – Zarys problemu

„Wiosną 2019 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) zrealizowano audytoryjne badania ankietowe na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. Badania ESPAD podjęto w 1995 r. z inicjatywy Co-operation Group to Combat Drug Abuse and Illicit Trafficking in Drugs (Pompidou Group) działającej przy Radzie Europy.

Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ulokowanych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto-szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem

alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż raz upiło się 11,3% uczniów z młodszej kohorty i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych.”¹

„Szczególnie niebezpieczne dla zdrowia młodego człowieka, jak również dla porządku publicznego jest picie w znacznych ilościach, a zwłaszcza prowadzące do przekroczenia progu nietrzeźwości.

Silne upicie się tzn. wypicie tyle, żeby np. zataczać się, bełkotać, nie pamiętać, co się działo (odsetki badanych), pokazuje poniższa tabela wg. badań opracowanych przez Janusza Sierostawskiego, „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.

Tabela nr1.”²

poziom klasy		2011	2015	2019
Młodsza kohorta (15-16 lat)	Kiedykolwiek w życiu	44,5	36,9	33,3
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	33,2	27,6	26,2
	W czasie 30 dni przed badaniem	14,4	12,5	11,3
Starsza kohorta (17-18 lat)	Kiedykolwiek w życiu	65,7	64,4	56,6
	W czasie 12 miesięcy przed badaniem	47,6	46,9	44,0
	W czasie 30 dni przed badaniem	21,6	19,7	18,8

Dodatkowo, jak wynika z sondażu przeprowadzonego podczas pandemii SARS-CoV-2 od 8 do 9 czerwca 2021 roku przez Centrum Badawczo-Rozwojowe BioStat® metodą CAWI na grupie 1000 pełnoletnich Polaków, reprezentatywnej ze względu na płeć i wiek, „22,9% Polaków deklaruje, że ograniczyło lub całkowicie zrezygnowało ze spożywania alkoholu podczas pandemii COVID-19. Równocześnie jednak do picia alkoholu w większych ilościach przyznaje się 10,9% uczestników sondażu. Zmian w zachowaniu dotyczącym picia alkoholu nie zauważyło 48,6% respondentów, natomiast 17,6% nie pije wcale. Uogólniając wg. przeprowadzonego badania w czerwcu 2021 r. co piąty Polak pije alkohol co najmniej kilka razy w tygodniu, co dziewiąty Polak pił więcej alkoholu podczas pandemii, więcej niż co piąty respondent ograniczył lub zrezygnował z alkohol, prawie co czwarty Polak pije więcej kawy.”³

Współczesna wiedza o problematyce alkoholu, narkotyków nakazuje widzenie w nich zagrożenia o charakterze globalnym, manifestującego się głównie na poziomie krajowym i lokalnym, i właśnie w tych strukturach upatruje się skutecznych form reakcji na problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

W oparciu o wyniki badań, będących analizą porównawczą danych jakościowych zebranych w Warszawie (Polska), Bernie (Szwajcaria), Sztokholmie (Szwecja) i Frankfurtu (Niemcy) w ramach międzynarodowego projektu badawczego „Percepcja społeczna samodzielnych prób przewycięzania uzależnienia” raport końcowy, finansowanego ze środków Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, (2004) w Warszawie „dziewięciu z 10 dorosłych warszawiaków zna takie substancje psychoaktywne jak marihuana,

¹ Janusz Sierostawski, „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.” EUROPEJSKI PROGRAM BADAŃ ANKIETOWYCH W SZKOŁACH, ESPAD, WARSZAWA 2020, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, s. 3

² Janusz Sierostawski, „Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r.” EUROPEJSKI PROGRAM BADAŃ ANKIETOWYCH W SZKOŁACH, ESPAD, WARSZAWA 2020, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Instytut Psychiatrii i Neurologii, s. 36

³ https://www.biostat.com.pl/raporty-rynkowe/czerwiec21/raport_koronawirus_czerwiec2021.p/

haszysz, heroina czy kokaina. 15,5% uważa że dostępność przetworów konopi indyjskich jest bardzo wysoka, 7,5% identycznie ocenia dostępność heroiny i kokainy. Odsetki dorosłych w wieku 18-50 lat, którzy używali narkotyków kiedykolwiek w życiu i w czasie ostatnich 12 miesięcy są wyższe w Warszawie niż średnio w kraju."⁴

Według badań respondenci byli proszeni o procentowe oszacowanie szans na samowyleczenie generalnie i w zależności od rodzaju uzależnienia. Oszacowań tych dokonywali postępując się skalą od 0 do 100% (0% oznaczało brak szans, a 100%, że samowyleczenie jest w pełni możliwe). Z analizy danych procentowych wynikało, że respondenci z Warszawy szacowali swoje szanse stosunkowo najniżej (34,6%).

„Uzależnienie od heroiny okazało się najtrudniejsze do przezwyciężenia w opinii badanych we wszystkich miastach (7 pozycja). Respondenci z Warszawy i Berna postrzegają uzależnienie od kokainy jako niemalże równie trudne do przezwyciężenia jak od heroiny. Kolejny pod kątem stopnia trudności jest alkoholizm. Patologiczny hazard znajduje się dokładnie w środku porządku rangowego – na czwartej pozycji. W Warszawie i Sztokholmie uzależnienie od przetworów konopi indyjskich jest postrzegane jako trudniejsze do przezwyciężenia – jest trzecie w porządku rangowym. Według respondentów z Warszawy nikotyna i kompulsywne robienie zakupów znajduje się na drugiej pozycji. Być może jest to natóg stosunkowo najmniej obecny w debacie publicznej dotyczącej uzależnień, nie jest też do końca postrzegany jako problem.”⁵

Uzależnienie jako choroba jest końcową fazą używania substancji psychoaktywnych, bądź nadużywania czynności i może dotknąć każdego bez względu na płeć, wiek oraz status społeczny i ekonomiczny. Jest to proces chorobowy, który rozwija się w czasie zaczynając od eksperymentowania poprzez przyzwyczajenie, nadużywanie, aż do wystąpienia kryteriów diagnostycznych uzależnienia (psychicznego, fizycznego). Jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, natomiast narkomania, to uzależnienie od środków psychoaktywnych takich jak narkotyki, dopalacze. Z uzależnieniami tymi wiążą się konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, oraz stanowią problem socjalny i przyczyniają się do występowania zjawisk patologii społecznych. Alkoholizm czy narkomania są ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy, wypadkami drogowymi i przemocą.

W skali kraju wzrósł problem związany z przemocą domową. Według badań, co podkreśla Fundacja Dajemy Dzieciom siłę, „aż 11% dzieci i młodzieży w wieku 13-17 lat doświadczyło – w okresie od połowy marca do końca czerwca – przemocy fizycznej ze strony bliskiego dorosłego”⁶

Nadużywanie alkoholu i/lub narkotyków przez któregoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich, i często jest przyczyną stosowania przemocy domowej.

Podłoże alkoholizmu i narkomanii ujmowane są w kategoriach:

- a) makrospołecznych- podłoże stanowią zmiany w życiu społecznym;
- b) mikrospołecznych- uwarunkowania biologiczne, psychiczne i społeczne poszczególnych jednostek w kontekście uzależnień.

⁴ <https://www.kbpn.gov.pl/portal?id=106553>, s. 14

⁵ <https://www.kbpn.gov.pl/portal?id=106553>, s.21

⁶ Katarzyna Łukowska, „Świat Problemów”, marzec 2021, s. 19

Szkody spowodowane przez w/w uzależnienia określa się w trzech głównych wymiarach:

- a) indywidualnym - oddziaływanie negatywne na zdrowie psychiczne i fizyczne osób pijących;
- b) społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie itp.;
- c) ekonomicznym - koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, leczenia odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy itp.

Prócz alkoholizmu i narkomanii coraz częściej dotyczą nas zaburzenia behawioralne. „Uzależnienie tego rodzaju charakteryzuje się odczuwaniem wewnętrznego przymusu do powtarzania pewnych czynności lub grup czynności. Wykonywanie tych czynności przez uzależnionego, powoduje u niego uczucie euforii, spełnienia oraz zadowolenia.

Ciągłe powtarzanie tych samych czynności pod rygiorem wewnętrznego przymusu śmiało można nazwać uzależnieniem behawioralnym. Uzależniony nie jest w stanie się opanować i zaprzestać ich powtarzania. Wiele zaburzeń behawioralnych ma podłoże nerwicowe. W przypadku podjęcia próby zaniechania powtarzania czynności, pojawia się efekt odstawienia, który powoduje nie tylko psychiczne cierpienie, ale również wywołuje objawy somatyczne. (...) Nieleczzone uzależnienie prowadzi może do konfliktów z bliskimi, a nawet rozpadu rodziny. Niektóre z uzależnień behawioralnych mogą przyczynić się, do pojawienia i rozwoju wielu niebezpiecznych chorób, których konsekwencją może być śmierć”.⁷

Od 2022 roku wg drugiego celu operacyjnego NPZ, przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym znajduje się w zasięgu działań profilaktycznych. Zgodnie z art. 4¹ ust.1 pkt 3 (Dz. U. 2021. Poz. 1119) ustawy o wychowaniu w trzeźwości wraz z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należą do zadań własnych gmin. Uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci i młodzież, m.in. w konsekwencji pandemii SARS-CoV-2.

„Ponad 50 tys. Polaków jest uzależnionych od gier hazardowych, a blisko 200 tys. naraża się przez swoje zachowanie na ryzyko uzależnienia. Problem uzależnienia od Internetu dotyczy głównie ludzi młodych do 34. roku życia, zdecydowana większość to dzieci i młodzież poniżej 25. roku życia. Co dziesiąty nastolatek należy do grupy zagrożonych lub uzależnionych. Gry komputerowe to najpopularniejszy sposób korzystania z komputera wśród dzieci w wieku 4–14 lat. Tak spędza czas 60% dzieci. Gry komputerowe są bardziej popularne wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Osoby młodsze są bardziej skłonne do utraty kontroli nad zakupami. Wysoka skłonność do kupowania ujawnia się zwykle u dziewcząt około 18. roku życia, a zmniejsza po 35. roku życia. Ponad 90% młodych ludzi posiada telefon komórkowy i intensywnie go wykorzystuje: 91% raz lub kilka razy dziennie wysyła SMS-y, a 82% wykonuje połączenia komórkowe, łączy się za pomocą telefonu z Internetem w celu skorzystania z serwisów społecznościowych, portali internetowych lub poczty e-mail.

Aż 60% nastolatków przyznało, że korzysta z telefonu komórkowego podczas lekcji, 44% w czasie rodzinnego obiadu, a 28% – w kinie, czy wówczas możemy już mówić fonoholizmie.”⁸

Specjaliści uważają, że nie ma wyraźnych różnic pomiędzy uzależnieniem od substancji psychoaktywnych i uzależnieniem od czynności. Różnica polega na tym,

⁷ <https://psychocare.pl/kategoria/zaburzenia-behawioralne/>, odstona dn. 18.11.2022 r.

⁸ www.kbpn.gov.pl, Uzależnienia Behawioralne, Rodzaje oraz skala zjawiska, Sygnały ostrzegawcze i skutki, Kompendium wiedzy Dla rodziców, Opracowanie: Janina Węgrzecka-Gilul, s. 5

że w pierwszym przypadku osoby uzależnione poszukują kontaktu z substancją, drugi zaś wiąże się z możliwością wykonywania określonych czynności.

„Oddanie się jakiejś czynności (np. hobby), która sprawia dziecku przyjemność, powoduje, że(...)odczuwa ono z tego powodu naturalną radość(...). Wykonując ją, ma możliwość sprawowania nad nią kontroli. Kiedy ta sama ulubiona czynność przeradza się w uzależnienie, (...) przestaje być sama w sobie źródłem naturalnej radości, ale stanowi formę ucieczki przed negatywnymi emocjami, takimi jak: stres, lęk, niepokój, przygnębienie, poczucie pustki i beznadziejności. Nie odczuwa też satysfakcji, raczej szybko przemijającą euforię (...).”⁹

Uzależnienie od czynności, w tym od urządzeń ekranowych i Internetu jest jednym z najczęstszych uzależnień dotyczących dzieci, młodzież i dorosłych. A. Hansen szwedzki psychiatra określił „Sięgnięcie po komórkę to pierwsza rzecz, jaką robimy po przebudzeniu, a ostatnia czynność przed snem to odłożenie jej na szafkę nocną. Dotykamy jej ponad 2600 razy dziennie i bierzemy do ręki przeciętnie co 10 minut – w okresie czuwania(...). Gdy tracimy komórkę, nasz świat rozsypuje się na kawałki – 40 % z nas wołałby na jeden dzień stracić głos niż komórkę”.¹⁰

Istotnym jest, by odpowiednio szybko reagować na zjawiska oceniane jako szkodliwe, grożące uzależnieniem. Działaniem tym jest profilaktyka.

Profilaktyka uzależnień oznacza świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne mające na celu ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią. Profilaktyka uzależnień polega na:

- a) eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka np. używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych, bądź czynności
- b) lub ich osłabianiu/kompensowaniu poprzez wzmacnianie czynników chroniących.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (warunki środowiska, sytuacje, cechy i zmienne indywidualne) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych (stanowiących zagrożenie dla prawidłowego rozwoju lub funkcjonowania społecznego) i związanych z nimi szkód. Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych¹¹. Jest tym m.in. profilaktyka zdrowia psychicznego. W niej jest miejsce na kształtowanie umiejętności rozpoznawania emocji i radzenia sobie z nimi. Badanie prowadzone przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej pokazały, że wśród młodzieży po przedłużającym się zamknięciu „stany depresyjne i poczucie izolacji zaczęły się pogłębiać. Wzrósł też poziom myśli samobójczych. Wzrasta liczba dziewcząt wskazujących na myśli samobójcze.”¹²

Środowisko, w którym przebywa jednostka może być zarówno czynnikiem chroniącym i czynnikiem ryzyka. „Do tanga trzeba... trojga. Trudno jest pomagać osobie – uregulować jej relację z danym zachowaniem – jeśli będzie musiała przetrwać w środowisku, które robi wszystko, aby ta relacja prowadziła do uzależnienia. Pierwszym krokiem do uniwersalnej, populacyjnej prewencji uzależnień jest rozpoczęcie rozmowy o nich, rozpowszechnianie informacji o tym, czym uzależnienia rzeczywiście są, co wpływa na ich rozwój i utrzymywanie się”.¹³

⁹ www.kbpn.gov.pl, Uzależnienia Behawioralne, Rodzaje oraz skala zjawiska, Sygnały ostrzegawcze i skutki, Kompendium wiedzy Dla rodziców, Opracowanie: Janina Węgrzecka-Giluń, s. 6

¹⁰ Świat Problemów, marzec 2021, s.11

¹¹ http://www.parpa.pl/download/slownik_terminow.pdf (data dostępu: 10.11.2021).

¹² Leszek Szawiński, „Świat Problemów”, marzec 2021, s. 18.

¹³ „Świat Problemów” 5/350/2022, dr Paweł Atroszko

Samorząd lokalny dysponując wiedzą o problemach swoich społeczności może przedsięwziąć środki zaradcze adekwatne do problemów. Jest podmiotem właściwym do tego, by zmierzyć się z problemami wpływającymi na pojawienie się uzależnień i podejmować zorganizowane, samodzielne działania dla lepszego radzenia sobie z nimi. W tym celu Program określa lokalny sposób na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

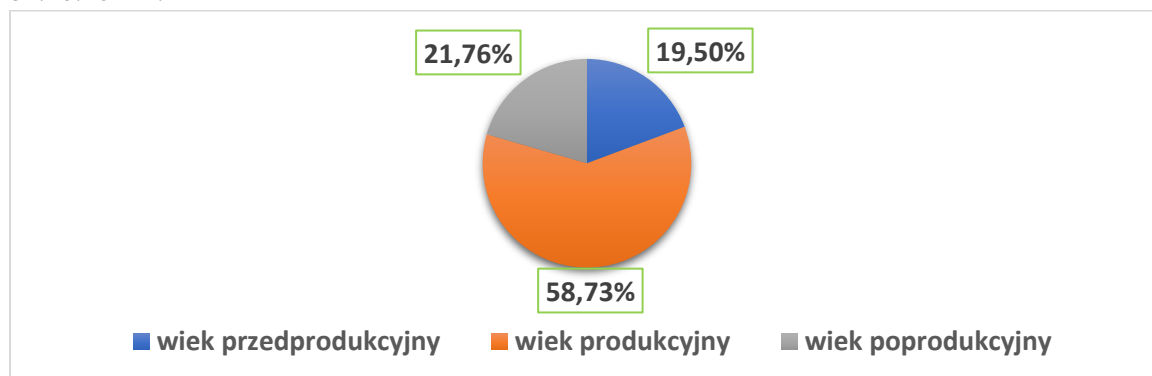
III. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA MŁAWA

3. 1. Skala zjawiska na terenie Miasta Mława w danych jednostek organizacyjnych Miasta i Powiatu

Miasto Mława graniczące z województwem warmińsko-mazurskim, położone w północnej części województwa mazowieckiego w odległości 130 km od Warszawy przy drodze krajowej nr 7.

Zgodnie z danymi Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Mława na dzień 31.10.2022 r. teren miasta Mława zamieszkuje 29 342 osoby, w tym: 13 821 mężczyzn i 15 521 kobiet (zameldowani na pobyt stały). W 2022 roku saldo migracji również na ten sam dzień uzyskano plus 115 osób. Na pobyt stały zameldowało się 310 osób, a wymeldowało się z pobytu stałego 195 osób. Przyrost naturalny wynosił w roku 2022 minus 87 osób (urodzenia: 195, zgony: 282). Dla porównania w roku 2021 stan na dzień 31 grudnia urodzenia wynosiły 258, a zgony 403.¹⁴ Analizując liczbę mieszkańców miasta w podziale na płeć, na terenie miasta Mława zameldowanych jest więcej kobiet niż mężczyzn. Kobiety do 31.10.2022 stanowiły 52,90% ogółu zameldowanych mieszkańców miasta, a mężczyźni 47,10%. Odnosząc się do analizy zaprezentowanych poniżej danych, należy stwierdzić, że dominującą grupę ludności na terenie miasta Mława stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, zaś najmniejszą osoby w wieku przedprodukcyjnym¹⁵.

Wykres 1. Ludność Miasta Mława w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe na dzień 31.10.2022 r.

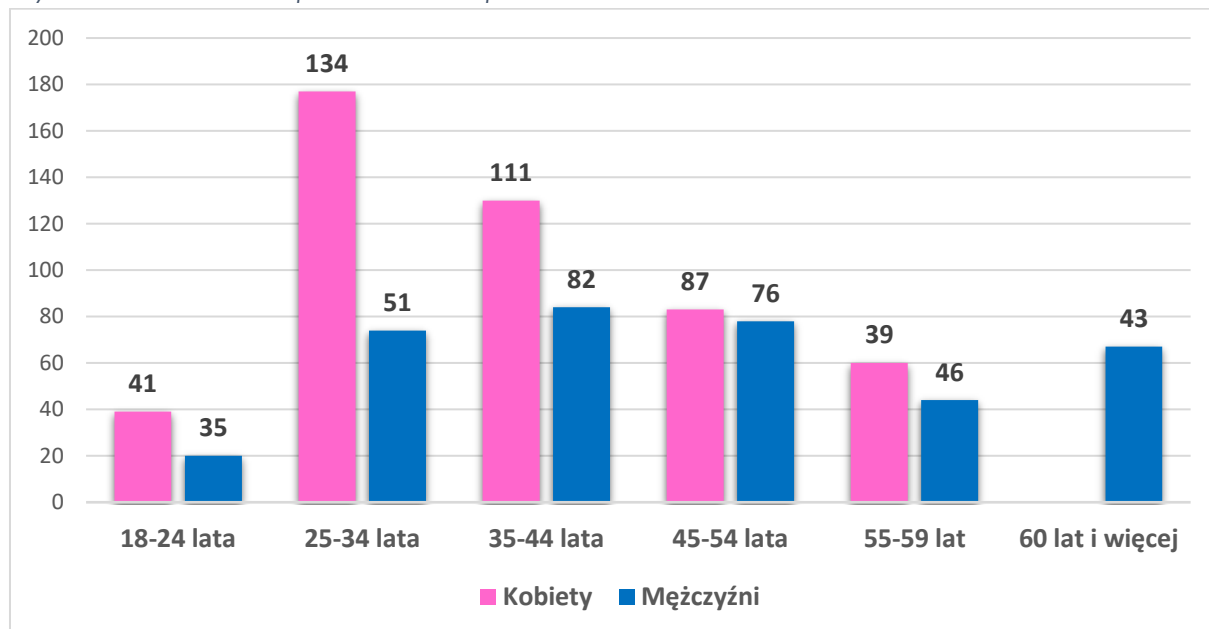
Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie miasta Mława na koniec października 2022 roku to 745 osób (w 2021 r. - 748). Bezrobocie w porównaniu z 2021 rokiem wzrosło o 3 osoby, wynosząc obecnie 5,7 % (stan na koniec września 2022r) - stopa bezrobocia w powiecie mławskim.

¹⁴ Dane z bazy danych Urzędu Miasta Mława.

¹⁵ Tamże.

W roku 2022 liczba kobiet bezrobotnych stanowi 55,30 % (w 2021 r – 53,88 %) w stosunku do wszystkich bezrobotnych. Największą grupę osób bezrobotnych na terenie miasta Mława w roku 2022 stanowią mieszkańcy w przedziale wiekowym od 35 do 44 roku życia stanowiąc 25,90 % ogółu osób bezrobotnych, w tym kobiety 57,51%.

Wykres 2. Bezrobotni z podziałem na płeć i wiek- 31.10.2022 rok.

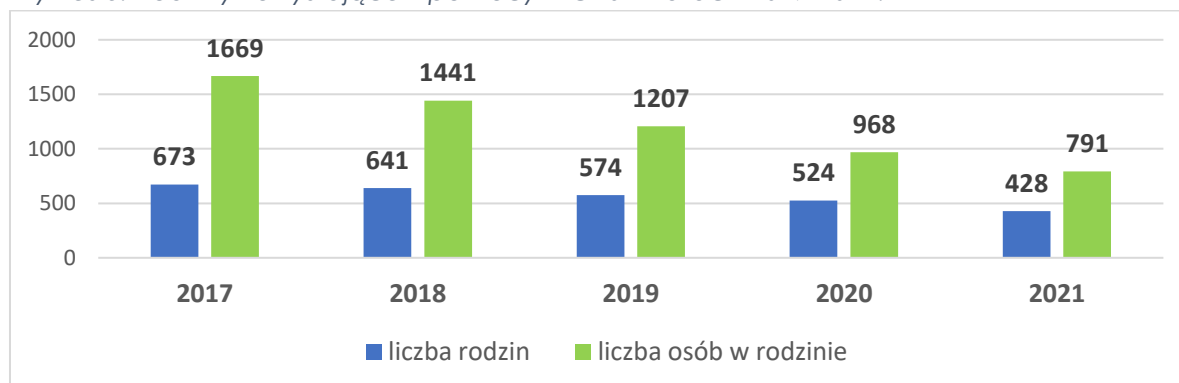

W obszarze pomocy społecznej dane pochodzą z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mławie, które przekazywane są za okres półroczny, a następnie roczny. Z pomocy MOPS w roku 2022 tj. od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 korzystało 308 rodzin, natomiast w roku 2021 w analogicznym okresie korzystało z pomocy 328 rodzin. Do 30.06.2022 jak i w roku poprzednim, po uwzględnieniu kryterium dochodowego oraz powodów trudnej sytuacji życiowej zawartych w ustawie, najczęstszymi podstawami do objęcia wsparciem były:

- a) długotrwała lub ciężka choroba,
- b) niepełnosprawności,
- c) bezrobocie.

Wykres poniżej potwierdza ciągły spadek rodzin korzystających z różnych świadczeń pomocy społecznej. Z analizy danych wynika, że ilość rodzin korzystających ze wsparcia znacznie zmniejszyła się w 2021 r. w stosunku do roku 2017.

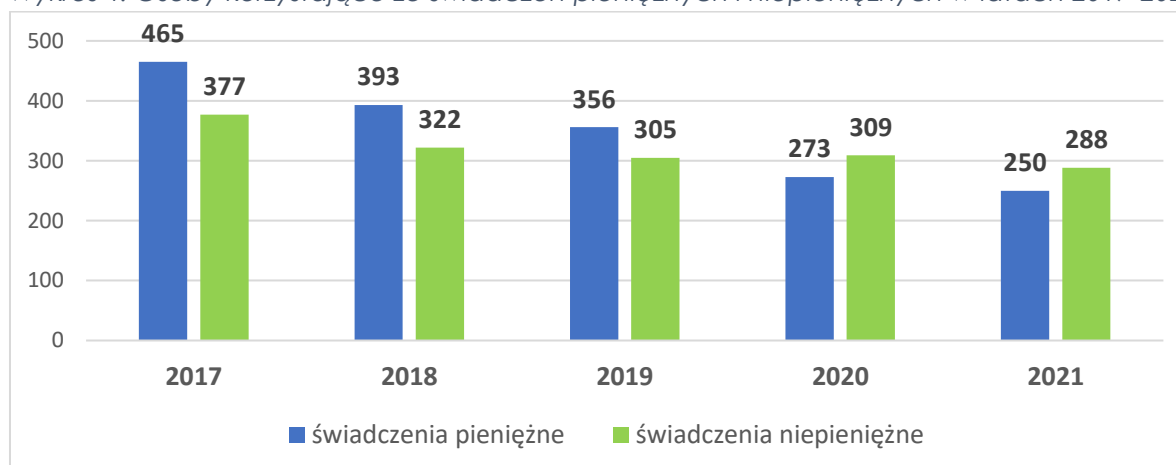
Wykres 3. Rodziny korzystające z pomocy MOPS w latach 2017-2021.

Zmniejszyła się także liczba rodzin korzystających zarówno ze świadczeń pieniężnych (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe), a także ze świadczeń niepieniężnych (praca socjalna, posiłek, składki na ubezpieczenie zdrowotne, schronienie,

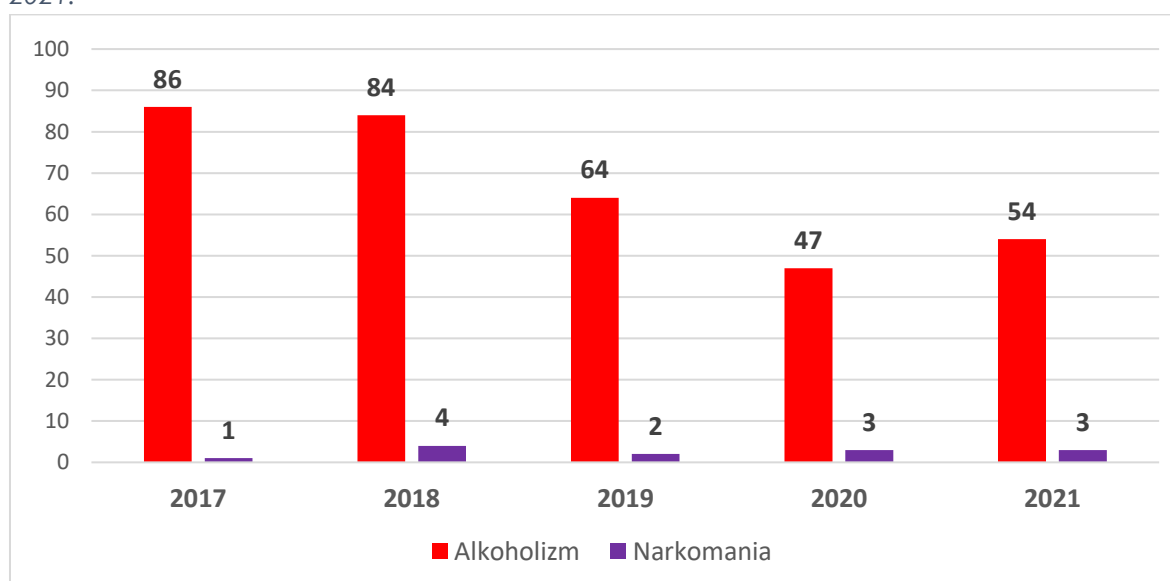
usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, poradnictwo specjalistyczne, sprawienie pogrzebu). Aktualnie za okres od 1 stycznia 2022 do 30 czerwca 2022 r. liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych wynosi 180, a z niepieniężnych 234. W analogicznym okresie w roku 2021 korzystało ze świadczeń pieniężnych 200 osób, z niepieniężnych 198. W kontekście natomiast całego ubiegłego roku, w stosunku do lat poprzednich mogliśmy zaobserwować ciągły spadek świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Teraz wzrasta liczba osób korzystających z pomocy niepieniężnej.

Wykres 4. Osoby korzystające ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2021.

Na podstawie danych zawartych w poniższej tabeli należy stwierdzić, że w latach 2017-2020 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu alkoholizmu, ale już w roku 2021 tendencja jest ponownie wzrostowa. Aktualnie od 01 stycznia do 30 czerwca 2022 z powodu alkoholizmu liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS to 24 rodziny z powodu narkomanii 3.

Wykres 5. Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu uzależnień w latach 2017-2021.

3.2. Skala zjawiska na terenie miasta Mława na podstawie danych Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia

---

Miejska komisja rozwiązywania problemów alkoholowych pełni znaczącą rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym. Jest to organ powołany przez burmistrza podejmujący czynności w szczególności inicjujące działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

W skład komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań komisji należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie wstępnych ustaleń na temat sytuacji życiowej osoby zgłoszonej do komisji, motywowanie do odbycia diagnozy w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i proponowanie różnych form terapii,
- 2) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub w przypadku odmowy – podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- 3) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, określonych w stosownej uchwale organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, między innymi z sądem rejonowym, prokuraturą, policją, pomocą społeczną, kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, wojewódzkim ośrodkiem terapii uzależnienia i współuzależnienia, stacjonarnym zakładem leczenia odwykowego itp.

Aby zgłosić kogoś na leczenie odwykowe, należy wypełnić wniosek i złożyć go w gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, właściwej dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie. Wniosek może złożyć dowolna osoba z rodziny, której nie jest obojętny los pijącego lub instytucja np. pomoc społeczna, policja, prokuratura itp. Zadaniem komisji jest ustalenie, czy dana osoba jest uzależniona od alkoholu i czy w aktualnym stanie zdrowia powinna się leczyć i w jakiej formie. W tym celu kieruje się osoby zgłoszone do komisji na badania. Biegłymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu są: lekarz psychiatra i psycholog, którzy odbyli szkolenia z zakresu diagnostyki uzależnienia, podstaw terapii uzależnienia od alkoholu, orzecznictwa i metod krótkiej interwencji motywującej do terapii oraz szkolenie z zakresu aktualizacji wiedzy o uzależnieniu od alkoholu, metodach terapii i orzecznictwa. Komisja zbiera również informacje na temat osoby zgłoszonej. Komisja zwraca się z zapytaniem do pomocy społecznej, policji oraz rodziny i przygotowuje dokumentację. Jeżeli osoba kierowana na badania nie zgłasza się, odmawia poddania się badaniom, utrudnia jego przeprowadzenie, nie odbiera korespondencji a wywiad w środowisku jest obciążający, kieruje się sprawę do sądu. Sąd nakazuje wykonanie badania, rozpatruje wniosek i wydaje zobowiązanie do leczenia, które jest ważne dwa lata. Postanowienie sądu o zobowiązaniu do leczenia odwykowego w formie pisemnej otrzymuje osoba uzależniona na swój wniosek i po wniesieniu opłaty oraz placówka odwykowa, w której ma się odbyć leczenie. Jeżeli jest to pierwsze zobowiązanie do leczenia, sąd zazwyczaj kieruje daną osobę na leczenie w warunkach ambulatoryjnych do przychodni. Jeżeli leczenie nie przebiega w sposób prawidłowy, placówka przesyła do sądu wnioski o zmianę trybu leczenia na stacjonarne w szpitalu.

Tabela 1. Liczba posiedzeń MKRPA.

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.	stan na 31.10.2022 r.
Posiedzenia MKRPA (ogółem)	39	29	34	37
Ogólne posiedzenia Komisji	12	9	10	14
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej (dyżury, 2-osobowy skład co dwa tygodnie)	27	20	24	23
Przeprowadzono rozmowy	126	103	131	115

Tabela 2. Liczba kontroli punktów sprzedaży dokonywana przez MKRPA.

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.	stan na 31.10.2022 r.
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	22	10	30	27

Tabela 3. Liczba postanowień opiniujących lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych dokonywana przez MKRPA.

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.	stan na 31.10.2022 r.
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem), w tym:	15	18	13	66
Dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem	15	18	13	66
Postanowienia negatywne	2	2	2	2

Tabela 4. Działalność podkomisji interwencyjno - motywującej MKRPA

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.	stan na 31.10.2022r.
Wnioski o leczenie odwykowe	27	24	34	24
Obecnie rozpoczętych spraw	24	26	40	27
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	21	23	26	30
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	16	14	11	12

Analizując dane zawarte w tabeli 4 dotyczące liczby wniosków na leczenie odwykowe można zauważyć, że w roku 2022 nastąpił znaczny wzrost złożonych wniosków w związku z podjęciem leczenia odwykowego.

Instytucją współpracującą z MKRPA w zakresie przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień jest Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia działająca na terenie miasta Mława. W swojej pracy pracownicy socjalni spotykają się z problemem uzależnień i w ramach pracy socjalnej, udzielają informacji osobom uzależnionym i ich rodzinom o dostępności do terapii na terenie miasta Mława. Warto zauważyć, że w zakresie osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków jak i uzależnienia behawioralnego jakim jest hazard, tendencja jest wzrostowa.

Tabela 5. Liczba osób przyjętych do Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia osoby w latach 2019-31.10.2022

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.	stan na 31.10.2022 r.
Osoby przyjęte uzależnione od alkoholu	98	112	114	97
w tym kobiety	19	21	28	23
Osoby przyjęte współuzależnione (członkowie rodzin)	44	46	43	44
w tym kobiety	40	44	40	40
Osoby uzależnione od narkotyków	14	14	19	21
w tym kobiety	0	0	3	5
Osoby uzależnione od hazardu	1	2	3	3
w tym kobiety	0	0	1	1

Alkoholizm i narkomania, a nawet hazard, o którym mowa wyżej, są jednymi z przyczyn przestępczości. Przystępczość dotyczy zarówno osób dorosłych, jak i nieletnich. Liczba popełnianych wykroczeń wynikających z nie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24.218), wygląda następująco.

Tabela 6. Wykroczenia popełnione z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w latach 2018-2022

Rok					
Zakres przedmiotowy danych	2018	2019	2020	2021	stan na 31.10.2022
Wykroczenia popełnione z ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi	120	86	25	44	108

Z danych przekazanych przez Straż Miejską w Mławie zauważalnie od 2019 r., z roku na rok zmniejszała się liczba popełnianych wykroczeń wynikających z braku przestrzegania przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24.218). Jednocześnie zauważamy, że była to tylko tendencja tymczasowa, wynikająca z pandemii COVID-19 i licznych obostrzeń Głównego Inspektora Sanitarnego w życiu społecznym. W roku 2022 wśród 108 wykroczeń w 38 przypadkach zastosowano środek oddziaływania wychowawczego w postaci pouczenia, w 67 przypadkach nałożono mandat karny, w 3 przypadkach skierowano wniosek u ukaranie do sądu. Równolegle Straż Miejska w 2022 r. nie podejmowała interwencji o naruszenie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.¹⁶

W zakresie rynku alkoholowego na terenie Miasta Mława, tj. liczby wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2019-2022 i ich limitów, sprawa wygląda następująco:

Tabela7. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2019-2022¹⁷

¹⁶ Dane ze Straży Miejskiej w Mławie

¹⁷ Dane na dzień 31.10.2022 r. z Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta Mława

Rok	2019 r.	2020 r.	2021 r.	Stan na 31.10.2022 r.	Limity zgodnie z uchwałą RMM, o której mowa niżej
Łącznie liczba wydanych zezwoleń typu: A, B, C	Ogółem 237 w tym: detal – 194 gastronomia - 43	Ogółem 231 w tym: detal – 189 gastronomia - 42	Ogółem 247 w tym: detal – 203 gastronomia - 44	Ogółem 248 w tym: detal -205 gastronomia- 43	Ogółem 270 w tym: detal – 205 gastronomia - 65
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):					Detal
A (do 4,5%)	72	69	74	75	75
B (4,5% -18%) (z wyłączeniem piwa)	60	59	64	65	65
C (powyżej 18%)	62	61	65	65	65
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):					Gastronomia
A (do 4,5%)	24	23	22	22	25
B (4,5%-18%)	9	9	12	10	20
C (powyżej 18%)	10	10	10	11	20

Zgodnie z uchwałą Rady Miasta Mława nr XLIII/519/2018 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % alkoholu oraz na piwo, od 4,5% - 18% zawartości alkoholu (za wyjątkiem piwa) i powyżej 18 % zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży usytuowania na terenie miasta Mława miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, aktualne limity na sprzedaż detaliczną i gastronomiczną pokazuje powyższa tabela nr 7.

3.3. Skala zjawiska przemocy i jej przeciwdziałanie

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współpracuje ustawicznie z Zespołem Interdyscyplinarnym powołanym Zarządzeniem nr 229/2019 Burmistrza Miasta Mława z dnia 23 grudnia 2019 r. na podstawie uchwały nr XII/165/2019 Rady Miasta Mława z dnia 19 listopada 2019 r.

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań i służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie i w stosunku do osób stosujących przemoc, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji takich jak: MKRPA, MOPS, Komenda Powiatowa Policji, Prokuratura Rejonowa, kuratorzy sądowi, pracownicy oświaty i służby zdrowia.

Nadużywanie/uzależnienie od alkoholu lub innych środków odurzających, a także uzależnienia behawioralne u jednego z członków rodziny często rodzą agresję i przemoc. Zadaniem gminy jest tworzenie miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,

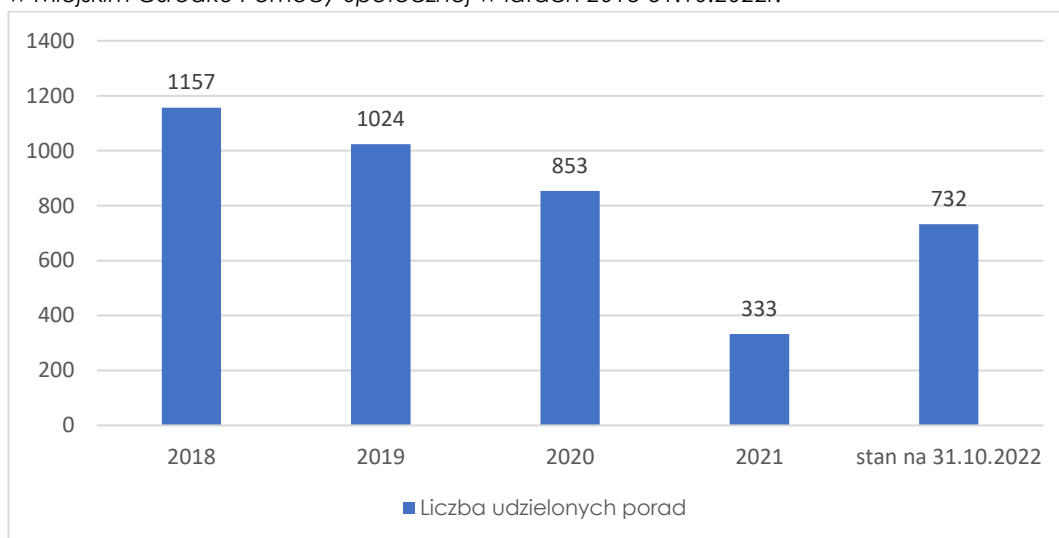

- b) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- c) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie przeprowadził do 31 października 2022 r. ogółem 9 interwencji kryzysowych w związku z przemocą w rodzinie, w tym interwencje dotyczyły 26 osób, dla porównania w całym 2021 r. było przeprowadzonych 49 interwencji, w tym 157 osób. W 2020 r. przeprowadzono 67 interwencji dotyczących 172 osób, zaś w 2019 r. 68 interwencji dot. 224 osób (dane ze sprawozdania resortowego dla CAS).

W Dziale Przeciwdziałania Przemocy MOPS specjaliści udzielają porad i konsultacji osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy w rodzinie oraz innym osobom wymagającym wsparcia.

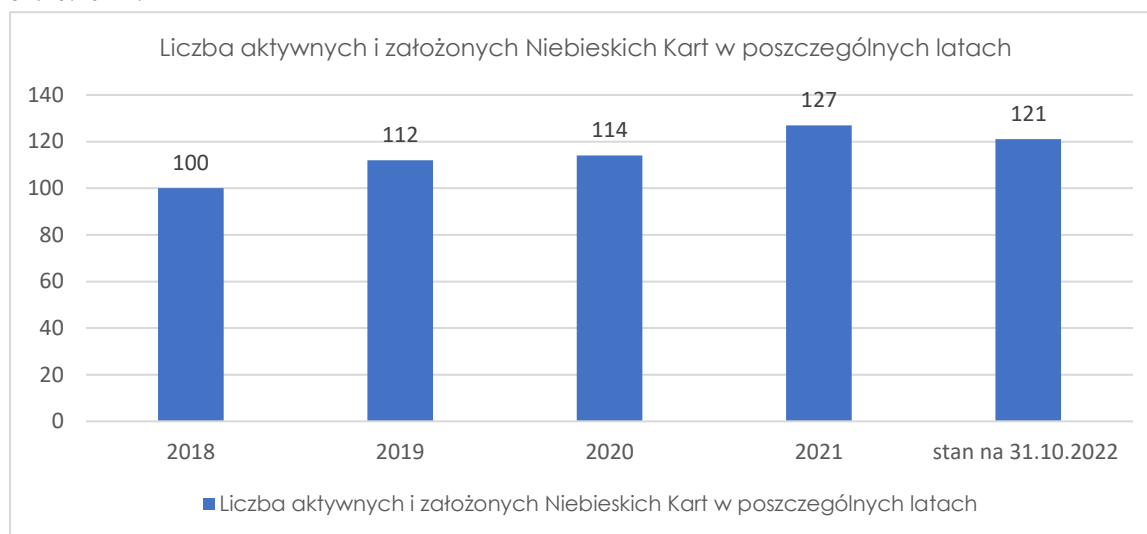
Wykres 5. Liczba udzielonych porad w ramach Działu Przeciwdziałania Przemocy w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w latach 2018-31.10.2022r.

Analizując kwestię związaną z Niebieskimi Kartami założonymi na terenie miasta Mława w latach 2018 – 31.10.2022 można zauważyć wzrost ich liczby. Według stanu na dzień 31.10.2022r. liczba aktywnych Niebieskich Kart – 44, założonych – 77. Natomiast w całym 2021 roku aktywnych Niebieskich Kart – 51, natomiast założonych – 76. Dla porównania Niebieskich Kart założonych w roku 2020 – 67, w 2019 – 68, w 2018 – 59, w 2017 – 76.

Z ogólnej liczby 121 Niebieskich Kart w roku 2022, - 13 Niebieskich Kart zostało założonych przez pracowników socjalnych MOPS. Dla porównania w roku 2021 z łącznej liczby 127 Niebieskich Kart. – 12 zostało założonych przez pracowników socjalnych MOPS.

Wykres 6. Liczba aktywnych i założonych Niebieskich Kart w poszczególnych latach od 2018 do 31.10.2022r.

Na terenie miasta Mława funkcjonuje Zespół Ośrodków Wsparcia, który zapewnia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie całodobowy pobyt i możliwość korzystania z pomocy terapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej oraz medycznej. W roku 2022 z porad skorzystało łącznie: 674 osoby w tym:

- mieszkańcy Mławy z porad dotyczących przemocy 89 osób, z tytułu innych kryzysów 334.
- w hostelu w roku 2022 z powodu przemocy przybywało całodobowo łącznie 29 osób, w tym mieszkańcy Mławy 8 osób, w tym 4 dzieci.
- Z powodu innych kryzysów całodobowo w hostelu przebywało łącznie 2 osoby, w tym mieszkańcy Mławy 2 osoby, w tym 1 dziecko.

W zakresie spraw dotyczących przeciwdziałania przemocy w roku 2022 skierowano za pośrednictwem MOPS łącznie 10 wniosków w tym:

- do Komendy Powiatowej Policji w Mławie zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa -5
- do Sadu Rejonowego w Mławie o wgląd w sytuację małoletnich dzieci z powodu podejrzenia stosowania przemocy bądź zaniedbania - 5.

Problem ten wymaga szczególnej uwagi, by zapewnić prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

3.4. Skala zjawiska na terenie Miasta Mława w opinii społeczności lokalnej, w tym badań prowadzonych w środowisku szkolnym z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych

Badania przeprowadzone wśród społeczności lokalnej (dorośli mieszkańcy, uczniowie klas 6-8 szkół podstawowych, sprzedawcy napojów alkoholowych) w roku 2019 na potrzeby diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla Miasta Mława, w obszarze uzależnienia od substancji psychoaktywnych: alkohol i narkotyki, wykazały:

1) Substancje psychoaktywne (alkohol i narkotyki) - dorośli mieszkańcy:

- a) problem nadużywania alkoholu jest na średnim poziomie ryzyka. Mieszkańcy Mławy piją często, aczkolwiek są to niewielkie ilości alkoholu. Widza na temat szkodliwości spożywania alkoholu jest wśród mieszkańców na relatywnie wysokim poziomie. Jednakże, zaledwie 40% posiada wiedzę o prowadzonych lokalnie działaniach mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu. Należałoby zwrócić większą uwagę

na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie;

- b) zauważalnym problemem wśród badanych mieszkańców Mławy jest problem zażywania narkotyków i dopalaczy. Prawie co trzeci badany przyznaje się, że zna w bliskim otoczeniu osoby zażywające substancje odurzające. Najbardziej popularnymi środkami odurzającymi są marihuana, haszysz oraz dopalacze. Jednakże prawie wszyscy respondenci twierdzą, że nie wiedzą, gdzie można nabyć tego typu substancje.

2) Substancje psychoaktywne (alkohol i narkotyki) - dzieci i młodzieży:

- a) wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów Mławy są spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów. W grupie badanych uczniów problem eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze, jest znikomy.
- b) spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Mławie jest stosunkowo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Już co piąty uczeń młodszych klas szkoły podstawowej oraz co drugi uczeń starszych klas szkoły podstawowej ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród gimnazjalistów odsetek ten jest jeszcze wyższy (80%).
- c) wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na picie okazjonalne podczas spotkań ze znajomymi oraz towarzystwo rodziny, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby.

3) Uzależnienia behawioralne – hazard. W subiektywnej ocenie większości przebadanych mieszkańców zjawisko uzależnienia od hazardu jest bardzo i dość rzadkie – łącznie 73%. Jednakże 27% badanych ocenia uzależnienie od hazardu jako bardzo i dość powszechny problem w ich środowisku lokalnym. O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich. Ponad połowa przebadanych mieszkańców (52%) ocenia, że zjawisko korzystania z internetowych gier losowych, zakładów bukmacherskich oraz gier na automatach jest bardzo i dość powszechne.

4) Uzależnienie od komputerów lub Internetu i Cyberprzemoc. 18% badanych ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, znieważenia), a 20% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało. Jednakże, bardziej niepokojące są dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w środowisku lokalnym. Łącznie aż 82% mieszkańców Mławy uważa, że tego typu uzależnienie jest dość i bardzo powszechne w ich środowisku lokalnym, a tylko 18% ocenia je jako dość i bardzo rzadkie zjawisko.

5) Sprzedawcy napojów alkoholowych:

- a) ankieta wykazała, że umiarkowanie dużo osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych. Przypadki próby kupna zdarzają się kilka razy w tygodniu (17%), kilka razy w miesiącu (22%) oraz kilka razy w roku (27%). Badanie wskazuje, że w punktach sprzedaży zdecydowana większość badanych sprzedawców nie sprzedaje zakazanych substancji osobom niepełnoletnim i dobrze radzi sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży;
- b) rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości,

co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. Jednak w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu miasta Mława, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Jedna trzecia starszych uczniów szkoły podstawowej oraz ponad połowa gimnazjalistów oceniła, że raczej i bardzo łatwo jest kupić alkohol, a także papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach;

- c) ponad połowa badanych sprzedawców uważa, że w ich okolicy znajduje się zbyt dużo punktów sprzedaży alkoholu. Jednocześnie 70% badanych oceniło funkcjonowanie kontroli punktów sprzedaży raczej i bardzo dobrze.

6) Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych:

- a) analiza postaw wychowawczych badanych mieszkańców Mławy wykazała, że w większości nie uznają specjalnych okoliczności, które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy. Te wyniki mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowania młodych ludzi, w którym przemoc nie powinna mieć miejsca.
- b) większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach.

7) Badanie prowadzone w środowisku szkolnym w roku 2022. Przeprowadzono w środowisku szkolnym badania wśród uczniów, nauczycieli i rodziców, których podstawą jest rozporządzenie MEN z 18.08.2015 r., zobowiązujące corocznie do wykonania diagnozy do końca września. Celem jej jest zbadanie zagrożeń społecznych w środowisku szkolnym, ze szczególnym uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz zdrowia psychicznego. Z powyższego wynika następująca ocena sytuacji.

Uczniów klas 4-8 sześciu szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Mława, zdiagnozowano badaniem ankietowym dotyczącym problemów związanych z alkoholem, papierosami, narkotykami, przemocą w szkole, postawami wobec substancji psychoaktywnych, uzależnienia od Internetu, telewizji, hazardu, problemem cyberprzemocy, jak i oceną samopoczucia i poczucie przynależności do środowiska w swojej klasie.

Z badań wynika, że:

- 1) Spożywanie alkoholu:** w badanych szkołach (w Szkole Podstawowej nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, nr 6 i nr 7 w Mławie) – w klasach młodszych IV-VI wśród ankietowanych dzieci średnio od 7,4%, przez 9%, 12 % do 79% dzieci zadeklarowało, że ma za sobą inicjację alkoholową, było to jednorazowe spożycie przeważnie pianki z piwa. Deklarowaną w ankietach okolicznością jest najczęściej towarzystwo rodziny. W klasach starszych VII-VIII, wśród ankietowanych uczniów średnio od 7% przez 9% do 28% deklaruje, że próbowało alkoholu najczęściej na wagarach, na spotkaniu ze znajomymi, na innych okolicznościach niż impreza rodzinna, tylko kilka razy. Dzieci młodsze i starsze podobnie najczęściej oceniają, że bardzo trudno i trudno kupić im alkohol. Od 51% do 63% dzieci nie ocenia, nie wie, nie interesowało się tym. Średnio od 83% - 93% nigdy nie próbowało alkoholu.
- 2) Substancje psychoaktywne - narkotyki i dopalacze:** młodzi uczniowie w wyżej wymienionych szkołach nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy. W klasach IV-VI ankietowani uczniowie w przeważającej większości szkół udzielali odpowiedzi, że nigdy nie próbowali narkotyków i według nich od 70% do 100% uznaje, że nawet nie wie czy trudno je zdobyć, nie interesowali się tym,

bywało że, 25% uznało to za niemożliwe. Podobnie w klasach starszych VII-VIII dzieci deklarują, że nigdy nie próbowały narkotyków i oceniają, że trudno je kupić średnio 75%, lub bardzo trudno 15%.

3) Przemoc w szkole: w ankiecie uczniowie mogli oznaczyć czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy w szkole jak często doświadczają przemocy, jakiego rodzaju doświadczyli przemocy (fizycznej, psychicznej). We wszystkich szkołach prowadzonych przez Miasto Mława z ankiet wynika, że wśród badanych uczniów według ich odpowiedzi nigdy nie doświadczyło przemocy w szkole od 1,6% przez 54% do 85%. Natomiast, to że doświadczyło przemocy kilka razy w roku, odpowiedź oznaczyło od 14% ankietowanych do 40%, kilka razy w miesiącu 9% do 29%. Najmniej bo od 0 do 4% maksymalnie 5% oznaczyło, że codziennie. Na pytanie jakiej przemocy doświadczyłeś odpowiedź oscylowała, że fizycznej w granicach od 17 %-29 %, lub tylko w wysokości 7%. Przemoc psychiczna dotknęła od 8% dzieci do maksymalnie 30% ankietowanych. W klasach starszych VII-VIII wśród ankietowanych uczniów nigdy nie doświadczyło przemocy w szkole od 14 % przez 55 % do 65 %, a zdarzało się, że nikt. Natomiast, to że doświadczyło przemocy kilka razy w roku, odpowiedź oznaczyło od 9% przez 16% do 59% ankietowanych. Kilka razy w miesiącu 18%-19%. Codziennie nikt z ankietowanych nie zaznaczył odpowiedzi. Na pytanie jakiej przemocy doświadczyłeś, fizycznej w dużej większości w granicach od 13%/15% do wyjątkowo 70% ankietowanych. Przemoc psychiczna dotknęła od 3% do 23 %, nie dotyczy odpowiedzi dotyczyła około 12% dzieci.

4) Uzależnienie od Internetu i cyberprzemoc

a) Częstotliwość korzystania z komputera i telefonu - Najczęściej uczniowie młodszych klas IV-VI deklarują, że z komputera korzystają do 1 godziny 61%, grając w gry 60%. Najczęściej uczniowie deklarują, że korzystają telefonu 2- 3 godziny dziennie 48%, do 1 godziny 29%, oglądając filmiki 28%. W starszych klasach VII-VIII najczęściej deklarują korzystanie z telefonu 2-3 godziny dziennie 39%, do 1 godz. 27%. Najwięcej na czatach i portalach społecznościowych 30%, niżej filmiki 27%. Z komputera korzystanie najwięcej deklaruje dzieci przez 2-3 godziny ponad 36% grając w gry. Młodsze dzieci udzieliły odpowiedzi, że przy pytaniu -/Jakbyś się czuł/a, gdybyś przez tydzień nie miał/a dostępu do Internetu?/, odpowiedź -/ Raczej normalnie, chociaż trochę by mi go brakowało/ udzieliło 55% dzieci młodszych i ponad 45% dzieci starszych.

b) Cyberprzemoc._Najczęściej uczniowie doświadczyli zjawiska zwanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”, otrzymywanie złośliwych komentarzy. „Tak mnie to spotkało” 27% (dzieci starsze) i niecałe 4% dzieci młodsze. „Tak znam takie osoby” średnio 50%. „Nigdy się z tym nie spotkałem” 79% dzieci młodsze, 48% dzieci starsze.

5) Opinie rodziców w kwestiach: „Kto, zdaniem Państwa powinien przestrzegać młodzież przed negatywnymi skutkami nałogów?” Tu najwyższej wśród rodziców, około 97% wskazywana jest rodzina. Kolejno od 73%- 87% szkoła, następnie od 38%-59% telewizja, radio, prasa. Specjalistyczne poradnie to odpowiedź od 21% do 48% respondentów, a organizacje wyznaniowe to między 9 %, a 17 % odpowiedzi ankietowanych. Inne około 4%.

„Jakiej pomocy oczekują Państwo ze strony szkoły i nauczycieli?” Wśród możliwości wybierania odpowiedzi z poniżej zamieszczonych opcji najwięcej odpowiedzi wskazywało na: organizowanie dla dzieci czasu wolnego – kółka zainteresowań, wycieczki, zawody sportowe, festyny od 89%-66% ankietowanych. Kolejno organizowanie dla dzieci i rodziców spotkań z pedagogiem, psychologiem, lekarzem oznaczyło od 68 % - 60%. Organizowanie pogadanek na wywiadówkach, podczas spotkań rodziców z dyrektorem" od 26 % do 17%.

Tym samym zintegrowana profilaktyka uzależnień, kierowana w szczególności do dzieci i młodzieży oparta o cel drugi operacyjny Narodowego Programu Zdrowia, winna

być realizowana m.in. poprzez programy profilaktyczne w szczególności zalecane w ramach Systemu Rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego. Ponadto wspierające działania jak alternatywne formy spędzania czasu wolnego, zarówno poprzez pozalekcyjne zajęcia sportowe, inne warsztaty przekazujące kompetencje życiowe dzieciom i młodzieży, w tym o radzeniu sobie ze stresem, emocjami są elementem lokalnej profilaktyki uzależnień.

IV. Wybrane dane dotyczące realizacji zadań w roku ubiegłym w obszarze problematyki uzależnień w Mieście Mława

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii należą do zadań własnych gminy. Podstawą tych działań jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Zadania wykonane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława za rok poprzedni, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Burmistrz Miasta Mława przedstawia Radzie Miasta do końca czerwca, roku następującego po roku ich realizacji.

Przygotowując w roku 2022 Program na rok 2023, ze względu na wprowadzony ustawą okres sprawozdawczy, w programie sprawozdajemy zadania za zamknięty rok sprawozdawczy, tj. zrealizowane w roku 2021.

Wobec powyższego w ramach Programu zrealizowano zadania zgodnie z planowanymi w nim obszarami działania, jednak z uwagi na pandemię COVID-19 i znaczne ograniczenia w życiu społecznym, część z zaplanowanych działań w poszczególnych obszarach, nie mogła być podjęta.

1. W ramach Obszaru I. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia zrealizowano m.in.:

- 1)** Podniesienie wiedzy mieszkańców Mławy na temat zagrożeń związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz dostępnej oferty pomocowej poprzez realizację kampanii medialnej „Spójrz trzeźwo Mława jest piękna” we współpracy z lokalnymi mediami (audycje w lokalnej TV, radio, artykuły prasowe itp.). Wykonano:
  - a) 2 spoty radiowe spoty o długości 20 s, emisje – 20 razy w miesiącu, ogółem: 200 emisji w roku 2021; 8 filmów promujących zachowania prozdrowotne w zakresie profilaktyki uzależnień, emitowanych na stronie miasta i w telewizji kablowej w Mławie.
  - b) liczba odbiorców 30 000;
  - c) liczba zakupionych materiałów promocyjnych 8942 sztuki;
- 2)** Promowano aktywne formy spędzania czasu wolnego przez rodziny, dzieci i młodzież, poprzez finansowanie zajęć sportowych pozalekcyjnych, imprez i projektów realizowanych przez kluby i stowarzyszenia sportowe, placówki (organizacja przez MDK miejskich imprez i programów sportowo-profilaktyczno-rekreacyjnych dla mieszkańców Mławy), stowarzyszenia abstynenckie i inne zajmujące się profilaktyką i rehabilitacją społeczną oraz wsparciem psychologicznym, jako czynnik chroniący przed problemem uzależnień. Na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym w ramach ogłoszonego konkursu ofert zlecono do realizacji organizacjom pozarządowym oraz placówkom zadania w zakresie profilaktyki. Dotacje na w/w zadania otrzymało 9 organizacji pozarządowych oraz Miejski Dom Kultury w Mławie, w tym:
  - a) „Recepta na długowieczność” w realizacji Miejskiego Domu Kultury w Mławie z przeznaczeniem na realizację działań profilaktycznych dla seniorów: 12 spotkań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących nadużywania substancji psychoaktywnych, uspokajających, nasennych które zawierają pochodne narkotyków i wywołują trwałe skutki

uboczne, dla 360 osób; „Ogólnopolski Festiwal Muzyki Młodzieżowej ROCKOWANIA 2021”, w tym wykłady profilaktyczny dla młodzieży 150 uczestników, udział w festiwalu 100 uczestników.

- b) „Wakacje z Maxem” , stowarzyszenie „Bądźmy Razem” 4 spotkanie z dziećmi i młodzieżą dla łącznie 300 uczestników;
- c) Zajęcia sportowo rekreacyjne od 01.07 – 30.11, w tym warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży realizowane przez MKS „Mławianka” Mława dla 70 uczestników;
- d) Zajęcia sportowo – rekreacyjne, dla dzieci i młodzieży, w tym warsztaty profilaktyczne od 01.09-30.09 realizowane przez „MCSW” dla 40 uczestników;
- e) Realizacja przez KP „Płetwal Mława” imprezy plenerowej o charakterze sportowo-rekreacyjnym w oparciu o zadania profilaktyki z przeznaczeniem dla mieszkańców Mławy, m.in. zespołu biegów, w tym półmaratonu dla 276 uczestników;
- f) Realizacja przez KS. „Zawkrze” Mława zajęć sportowo-rekreacyjnych od 01.02.2021-15.12.2021 dla 60 uczestników, w tym warsztaty profilaktyczne oraz organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży;
- g) Organizacja przez Stowarzyszenie „Nazar” spotkania sportowo-rekreacyjnego jako organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w oparciu o zadania profilaktyki, dla 40 uczestników. Realizacja w styczniu wypoczynku zimowego wraz z zadaniami profilaktycznymi w formie półkolonii dla 24 uczestników;
- h) Realizacja przez K.S. Power Basket pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży od maja do grudnia w tym realizacja zadań profilaktyki uzależnień i zachowań prospołecznych, liczba uczestników 60;
- i) Realizacja przez K.S. „Marlin Mława” zajęć pozalekcyjnych sportowych od czerwca do listopada dla 50 uczestników, w ramach zadania „Wolni od nałogów – nakręcenie na sport” w tym organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży wraz z rodzicami dla 150 uczestników oraz wypoczynku w czasie wolnym dla dzieci i młodzieży dla 45 uczestników.
- j) Prowadzenie zajęć w zakresie rekreacji ruchowej - rozciągająco – relaksujących dla mieszkańców miasta Mława, będących elementem przeciwdziałania uzależnieniom, jako alternatywą spędzania czasu wolnego oraz rozładowywanie stresu. Liczba uczestników 60 osób.
- k) Realizacja wypoczynku letniego dla 5 wychowanków Domu Dziecka nr 4 wraz z profilaktycznym programem (socjoterapeutycznym)

W ramach Obszar II. Profilaktyka uzależnień II.1 Profilaktyka uniwersalna. Upowszechnianie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania: alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży;

- 1)** Upowszechnianie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania: alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży, wykonano:
- a) Organizacja 2 wydarzeń profilaktycznych, w czerwcu oraz we wrześniu wraz z organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz elementami profilaktyki prowadzonymi przez przygotowanego terapeutę, w tym informowanie społeczeństwa o zadaniach i pomocy dedykowanej mieszkańcom w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki. Liczba uczestników 1 000 osób. Przekazanie mieszkańcom 1 000 ulotek informacyjnych. Umieszczenie baneru informacyjnego w przestrzeni miasta oraz 2 tabliczek informacyjnych dot. miejsca i zadań realizowanych w ramach Programu.
  - b) Realizacja warsztatów profilaktycznych w 6 szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Mława. Wykonano:

- w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym innych zagrożeń oraz postaw prospołecznych przeprowadzono łącznie w formie stacjonarnej w klasach od II do VIII 82 edycje różnych tematycznie warsztatów profilaktycznych/2x45 min.
- w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od narkomanii w klasach VII warsztaty profilaktyczne „Smak życia”, czyli debata o dopalaczach (13 edycji; 2x45 min. dla każdej z 13 klas); warsztaty profilaktyczne w klasach V-VI w 4 szkołach, pt. „Zwyciężaj w drodze do celu” (17 edycji; 3x45 min. dla każdej z 17 klas) oraz spotkanie dla rodziców w każdej z czterech szkół (1 x45 min). Spotkania dla rodziców w celu udzielenia odpowiedzi na nurtujące ich pytania, a także wyposażenia ich w wiedzę i umiejętności, tak, aby mogli doskonalić i utrwalac umiejętności nabywane przez ich dzieci. Warsztaty zwiększyły świadomość odbiorców co do przyczyn powstawania stresu, jego konsekwencji, w tym powstawania drogi do uzależnienia. Szczególną rolę w warsztatach poświęcono metodom redukcji stresu i wzmacnianiu umiejętności interpersonalnych. Problematykę ujęto holistycznie m.in. agresję ze strony rówieśników, sięganie po różnego rodzaju używki, stres i nowe uzależnienia behawioralne (telefon, Internet).
- dla klas VII i VIII Szkół Podstawowych nr 1, nr 3 i nr 4 zrealizowano w Miejskim Domu Kultury warsztaty profilaktyczne w nowatorskiej formule, tj. w postaci spotkania autorskiego młodego artysty pochodzącego z Mławy. Podczas spotkania artysta wykonał kilka specjalnie dobranych utworów. Warsztaty były nakierowane na kształtowanie odpowiednich postaw aprobujących abstynencję od wszelkich substancji psychoaktywnych oraz postawy proabstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji, a także motywowanie do prawidłowego rozwoju wymiarze emocjonalnym, poznawczym i behawioralnym, 2 spotkania dla 150 uczestników.
- zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025, Miasto Mława przeprowadziło programy profilaktyczny pt. „Niewidzialne Rany”. Program obejmował problematykę w zakresie promocji zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych, w tym podnoszenie kompetencji kadr, rozwijanie odpowiedzialnej polityki informacyjnej w zakresie zachowań samobójczych, zapewnienia dostępu do pomocy w kryzysie psychicznym itp. Warsztaty dedykowane były klasom VIII i VII. łącznie przeprowadzono 22 edycje warsztatów, dla każdej grupy (2x45 min) oraz 6 edycji szkolenia dla kadry, tj. w każdej z uczestniczących w programie sześciu szkół (2x45 min.) oraz 6 edycji szkolenia dla rodziców w formie linku do filmu profilaktycznego (1x45 min.). Program przeprowadzono również w szkołach ponadpodstawowych w łącznej liczbie 22 warsztatów dla uczniów, 4 edycji szkolenia dla nauczycieli w formie stacjonarnej (2 x 45 minut) i 4 edycji szkolenia dla rodziców w formie linku do filmu profilaktycznego (1 x 45 minut.)
- Realizacja programu profilaktycznego „Cukierki”. Wyszkolenie kadry pedagogicznej miejskich szkół 21 osób. Liczba odbiorców zadania uczestników: 736.
  - 1) Umożliwienie dostępności bezpłatnych porad prawnych i psychologicznych dla mieszkańców Miasta Mława. Wykonano: Realizacja bezpłatnych porad dla mieszkańców miasta w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej. Porady świadczy 3 specjalistów. 1 psycholog i 2 prawników. Łączna liczba godzin średnio 40 w miesiącu.

W ramach Obszar II. Profilaktyka uzależnień II. 2 Profilaktyka selektywna

- 1) Wsparcie dzieci i młodzieży z mławskich szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Mława oraz innych placówek opiekuńczych, które przejawiają zachowania ryzykowne, jako czynnik chroniący przed wystąpieniem problemu uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- a) Przy szkołach prowadzonych przez Miasto Mława w 3 placówkach prowadzono zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i inne formy opieki, w tym 5 specjalistów prowadzących zajęcia; 46 dzieci biorących udział w zajęciach (w tym z rodzin z trudnościami 25);

- b) 3 wydarzenia o charakterze rekreacyjno – wychowawczym; 46 dzieci korzystających z dożywiania w placówkach;
- c) Reaktywacja 1 placówki na terenie miasta współprowadzonej przez Miasto Mława i Spółdzielnię Mieszkaniową Lokatorsko - Własnościową „Zawkrze”. 40 uczestników w „Świetlicy Promyk”;
- d) Wykonano diagnozę zagrożeń społecznych w środowisku szkolnym ze szczególnym uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych dla 6 szkół podstawowych na terenie Miasta Mława;

W ramach Obszar II. Profilaktyka uzależnień II.3 Profilaktyka wskazująca

- 1) Działania edukacyjne zmierzające do ograniczenia liczby osób, które borykając się z problemem uzależnienia bądź osób, które doświadczając przemocy w rodzinie, gdzie najbliżsi borykają się z problemem uzależnienia, nie wiedzą gdzie szukać pomocy. Wykonano:
  - a) Event profilaktyczny, rozdysponowano 500 ulotek.
  - b) Informacja na stronie internetowej Miasta o możliwościach uzyskaniu pomocy.
  - c) Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. Dofinansowanie 2 szkolenia członków Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
  - d) Świadczenie mieszkańcom miasta pomocy specjalistycznej, w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz eliminowaniu czynników ryzyka (deficyty wiedzy i umiejętności w zakresie właściwych postaw rodzicielskich i wychowawczych) 1 specjalista. Średnio w miesiącu 8 godzin.
- 2) Działania edukacyjne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem alkoholu i innych substancji uzależniających. Wykonano: Realizacja w ramach środków pochodzących z zezwoleń w obrocie hurtowym napojów alkoholowych o pojemności nominalnej nie przekraczającej 300 ml. Kampanii „Wszystkie mądre sowy mają trzeźwe głowy”. Liczba uczestników 1 200 osób.

W ramach Obszaru III. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

- 1) Podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnień, w tym programów terapeutycznych. Wykonano: wsparto Ośrodek Leczenia Uzależnień działający w strukturach SPZOZ w Przasnyszu, w postaci wyposażenia placówki w niezbędne meble .
- 2) Zwiększenie dostępności udzielania świadczeń specjalistycznych, w tym programów terapeutycznych. Wykonano:
  - a) Udzielenie wsparcia Poradni Terapii i Uzależniania oraz Współuzależnienia, przeznaczając dotację celową na sfinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w postaci zajęć dodatkowych dla pacjentów poradni, które nie są finansowane w ramach NFZ.
  - b) W ramach zadania przeprowadzane są maratony na dodatkowe zajęcia terapeutyczne dla osób wychodzących z natogu, warsztaty „after care” w 5 różnych sferach. Liczba uczestników: 50.
- 3) Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych i innych aktywnych form, ukierunkowanych na readaptację w społeczeństwie osób uzależnionych, służących dążeniu do trwałej abstynencji. Wykonano: Liczba działań 2.
  - a) Dofinansowanie Stowarzyszenia „Droga” . Liczba odbiorców 50. Wsparcie kierowane dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym nakierowane na kształtowaniu ich własnego rozwoju i odzyskiwanie pozytywnych relacji z otoczeniem.
  - b) Wsparcie Klubu AA. Liczba odbiorców 6.

W ramach Obszaru IV. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- 1) Prowadzenie kontroli/ monitoringu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży Wykonano:
  - a) Skontrolowano 29 punktów sprzedaży alkoholu.
  - b) Liczba kontroli/monitoringu MKRPA - podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13¹ (dot. zakazu na obszarze kraju reklamy i promocji napojów alkoholowych, z wyjątkiem piwa, którego reklama i promocja jest dozwolona, pod określonymi w ustawie warunkami) i art. 15 (dot. zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości; osobom do lat 18 i na kredyt lub pod zastaw) Ustawy. Wykonano: Nie było podstaw do podjęcia interwencji z art. 13¹ i art. 15 ustawy.
  - c) Liczba interwencji MKRPA - występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Wykonano: 32 razy występowano przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
  - d) Liczba spraw MKRPA - inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wykonano: Liczbę innych działań wymieniono tabelarycznie w pierwszej części opracowanego programu.
- 2) Pięcioro z ośmiorgo członków Komisji uczestniczyło w szkoleniu pozamiejscowym z zakresu „Nowe spojrzenie na zaburzenia związane z używaniem alkoholu i zmiany w paradygmatach pomagania osobom pijącym alkohol szkodliwie i uzależnionym od alkoholu. Dialog motywujący – forma warsztatowa. Procedura „Niebieskie Karty” - wokół trudności ZI/GR w zakresach błędy i wskazówki do ich unikania. Działania ZI w sytuacjach niestandardowych. Najważniejsze przesłanki NPZ po nowelizacji ustawy. Samoobrona oraz bezpieczeństwo w miejscu w pracy.
- 3) W ramach środków pochodzących z opłat wnoszonych z tytułu zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi o objętości mniejszej niż 300 ml., dwóch członków MKRPA, Radni Rady Miasta - członkowie Komisji ds. Rodziny i Spraw Społecznych oraz osoby obsługujące Miejski Program Profilaktyki uczestniczyli w szkoleniu „Realizacja gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 r. z uwzględnieniem zadań wskazanych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2022 oraz dodatkowych dochodów z tzw. "małpek". Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego". Szkolenie kierowane do członków MKRPA, Radnych Rady Miasta Mława i pracowników Urzędu Miasta Mława.

V. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI, ZASOBY LOKALNE I REALIZATORZY PROGRAMU

5.1. Zasoby lokalne umożliwiające profilaktykę uzależnień

Placówki, instytucje, zespoły doradcze, organizacje oraz stowarzyszenia funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy, przeciwdziałania narkomanii, jak i uzależnień behawioralnych, tj. np. uzależnienie od hazardu, Internetu, jak i zakresie promocji zdrowia psychicznego, stanowią fundament służący realizacji zintegrowanemu przeciwdziałaniu uzależnieniom. Wobec powyższego do takich zasobów zaliczyć można:

- a) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie;
- b) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie i inne Jednostki Organizacyjne Miasta Mława ;

- c) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- d) Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie;
- e) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie;
- f) Ośrodek Kuratorski w Mławie;
- g) Komenda Powiatowa Policji w Mławie;
- h) Straż Miejska;
- i) Jednostki oświatowe z terenu Miasta Mława;
- j) Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Mławie / Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- k) Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, których statutowa działalność zawiera zadania zintegrowanej profilaktyki uzależnień.

5.2. Cel główny i cele operacyjne Programu

Głównym celem wyznaczonym w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na 2023 rok jest:

Zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych, w tym alkoholu i narkotyków oraz zapobieganie ich powstawaniu poprzez zintegrowane przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym behawioralnym.

Profilaktyka prowadzona będzie zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia, w tym systemem rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, który jest wdrażany przez: Krajowego Centrum Przeciwdziałania, odpowiednio integrując wszelkie działania konieczne do skutecznej profilaktyki uzależnień, tj.:

- a) profilaktyka uniwersalna - adresowana do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, dorosłych, kobiet w ciąży); jej celem jest dostarczenie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom;
- b) profilaktyka selektywna - adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci adoptowane, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.) jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych; profilaktyka selektywna jest dostosowana do specyficznych potrzeb danej grupy;
- c) profilaktyka wskazująca - adresowana do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały problemów i liczne niepokojące zachowania (np. częste wagary, okresowe upijanie się); jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji; wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku (np. rodzinnym); nie jest to jednak terapia;
- d) promocja zdrowia psychicznego w zakresie wyposażenia dzieci i młodzieży w podstawowe kompetencje społeczno – emocjonalne, które pomagają radzić sobie w sytuacjach trudnych, a w przyszłości pozwolą im dobrze funkcjonować w relacjach z innymi i unikać zachowań ryzykownych.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych na kolejnych stronach celów operacyjnych. Będzie to możliwe przy zintegrowaniu wszystkich instytucji działających na terenie miasta i gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej. Najwięcej zadań Miasto Mława realizuje w obszarze profilaktyki uniwersalnej, dedykowanej wszystkim mieszkańcom miasta.

CEL GŁÓWNY: ZMNIJSZENIE ROZMIARÓW AKTUALNIE WYSTĘPUJĄCYCH PROBLEMÓW ZWIĄZANYCH Z NADUŻYCIEM ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH, W TYM ALKOHOLU I NARKOTYKÓW ORAZ ZAPOBIEGANIE ICH POWSTAWANIU POPRZEC ZINTEGROWANE PRZECIWDZIAŁANIE UZALEŻNIENIOM, W TYM BEHAWIORALNYM ORAZ PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY I ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW

I CEL OPERACYJNY: Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości świadczonej pomocy terapeutycznej w uzależnieniu i pomocy rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz zapewnienie dostępu do oddziaływań pomocowych dla problemowych i patologicznych hazardzistów jak i osób z innymi uzależnieniami behawioralnymi oraz ich bliskich, m.in. również poprzez współpracę z instytucjami i zakładami opieki zdrowotnej, w tym promowanie kampanii dot. ciąży bez alkoholu

Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizator
<p>1. Działalność MKRPA, w tym podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu, motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe; Udzielanie Konsultacji mieszkańcom Miasta Mława w zakresie spraw związanych ze zgłoszeniem na przymusowe leczenie odwykowe, jako rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie alkoholizmowi.</p> <p>2. Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, psychologa psychiatry, radcy prawnego.</p> <p>3. Dofinansowanie programów zdrowotnych w zakresie terapii uzależnienia oraz postterapeutycznych kierowanych do osób uzależnionych i członków ich rodzin po zakończonym leczeniu odwykowym; wspieranie działań służących pogłębianiu więzi w rodzinie z problemem choroby alkoholowej, narkotykowej, choroby uzależnienia behawioralnego np. poprzez dofinansowania maratonów.</p> <p>Zwiększanie dostępności do specjalistycznej pomocy w przeciwdziałaniu uzależnieniom i terapii,</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba opinii na wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych; ➤ liczba wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego; ➤ liczba przeprowadzonych rozmów motywujących z osobami z problemem uzależnień od alkoholu i współuzależnienia; ➤ liczba badań/opinii; ➤ liczba ulotek folderów, plakatów; ➤ liczba zorganizowanych programów rehabilitacyjnych po zakończonym leczeniu odwykowym; ➤ liczba inicjowanych działań w zakresie profilaktyki uzależnień, kampanii; ➤ liczba osób biorących udział w szkoleniach; ➤ liczba szkoleń. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie; ➤ Urząd Miasta Mława, zlecenie zadania dla NZOZ Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Mławie, ➤ Współpraca z NZOZ lub ZOZ/ Szkołami Rodzenia

<p>w tym podnoszenie jakości świadczenia tej pomocy.</p> <p>4. Działania mające na celu wspieranie bądź realizację Kampanii Profilaktycznej kierowanej dla kobiet w ciąży, przeciwdziałającej FASD.</p> <p>5. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań.</p>		
<p>II CEL OPERACYJNY: Udzielanie pomocy psychospołecznej, wychowawczo-edukacyjnej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, dedykowanej osobom, u których występują problemy uzależnień, bądź czynniki ryzyka, w tym poszerzanie pomocy opiekuńczo-wychowawczej i podnoszenie jej jakości.</p>		
Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizator
<p>1. Udzielanie w Punkcie Konsultacyjnym pomocy psychologicznej, prawnej oraz pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy, w tym porad rodzinno-wychowawczych związanych z niwelowaniem czynników ryzyka w rodzinie, sprzyjających wystąpieniu uzależnień.</p> <p>2. Przystosowanie lokalu i jego adaptacja na potrzeby realizowania zadań Programu poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjnego.</p> <p>3. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym, w tym prowadzenie zajęć profilaktyczno-wychowawczych, m.in. w świetlicach środowiskowych, socjoterapeutycznych lub innych placówkach.</p> <p>4. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w tym poprzez udzielanie pomocy w zakresie niwelowania czynników ryzyka w rodzinie i kształtowanie kompetencji wychowawczych, eliminujących ryzyko wystąpienia uzależnień. Wdrażanie procedury „Niebieskiej karty”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba udzielonych porad/ konsultacji; ➤ stan dostosowania lokalu na potrzeby prowadzenie Punktu Konsultacyjnego; ➤ liczba punktów, w których prowadzone są zajęcia profilaktyczno-wychowawcze; ➤ liczba dzieci uczęszczających na zajęcia profilaktyczno-wychowawcze; ➤ liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego; ➤ liczba Niebieskich Kart; ➤ liczba działań informacyjnych/ promocyjnych; ➤ liczba przeprowadzonych szkoleń; ➤ liczba przeszkolonych osób ➤ liczba zaprenumerowanych czasopism; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miasta Mława; ➤ Urząd Miasta Mława w porozumieniu z mławskimi szkołami podstawowymi, dla których organem prowadzącym jest Miasto Mława; ➤ Urząd Miasta Mława w porozumieniu ze Spółdzielnią Mieszkaniową Lokatorsko Własnościową „Zawkrze”, tj. współprowadzenie Świetlicy PROMYK; ➤ Zespół Interdyscyplinarny; ➤ mławskie organizacje pozarządowe / stowarzyszenia pożytku publicznego.

<p>5. Upowszechnianie/ promowanie informacji dot. dostępu do działań profilaktycznych i interwencyjnych podejmowanych przez realizatorów Programu jak i inne instytucje, m.in. placówki leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz instytucje resocjalizacyjne o charakterze otwartym.</p> <p>6. Propagowanie i udostępnianie czasopism i literatury fachowej z dziedziny profilaktyki i leczenia uzależnień, podnosząc jakość świadczonej pomocy w Punkcie Konsultacyjnym.</p> <p>7. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań, również w zakresie, również w zakresie szkoleń pomocy dziecku z FASD</p>		
<p>III CEL OPERACYJNY: Prowadzenie zintegrowanej profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, wspieranie realizacji programów profilaktyki, w tym o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności.</p> <p>Profilaktyka i promocja zdrowia psychicznego, w szczególności dla dzieci i młodzieży, poprzez m.in. realizowanie dedykowanych programów, prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, promowanie i aktywizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu w sposób aktywny. Wspieranie młodzieży w zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej, która jest pod opieką instytucji służących m.in. readaptacji młodzieży do współżycia społecznego i porządku publicznego. Podejmowanie działań wspierających dzieci w pełnym i skutecznym korzystaniu z zajęć opiekuńczo-wychowawczych poprzez dożywanie.</p>		
<p>Kierunki działań</p>	<p>Mierniki osiągnięcia celu</p>	<p>Realizator</p>
<p>1. Edukacja kadr, m.in.: wychowawców, nauczycieli, pedagogów w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży.</p> <p>2. Edukacja kadr innych placówek prowadzących szerokie specjalistyczne oddziaływania wychowawczo-resocjalizacyjne, w tym profilaktyczne.</p> <p>3. Realizacja programów zintegrowanej profilaktyki, w tym o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba przeprowadzonych szkoleń; ➤ liczba uczestników szkoleń; ➤ liczba programów profilaktyki w tym o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miasta Mława w partnerstwie ze szkołami podstawowymi, dla których organem prowadzącym jest Miasto Mława; ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie; ➤ Ośrodek Kuratorski w Mławie;

<p>systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.</p> <p>4. Realizacja warsztatów profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom, w tym behawioralnym, przeciwdziałania przemocy oraz zdrowia psychicznego, w tym spektakli mających zintegrowane działania profilaktyczne, prowadzona we współpracy ze szkołami i innymi placówkami oraz Młodzieżową Radą Miasta i Radą Seniorów.</p> <p>5. Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, np. ulotek, broszur, poradników, książek, plakatów służących wdrożeniu Ogólnopolskich Kampanii Profilaktyczne lub Kampanii Lokalnych, przeciwdziałających przemocy i narkomanii.</p> <p>6. Organizowanie i dofinansowanie półkolonii, obozów wypoczynkowo-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży m.in. pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz innych form wypoczynku z elementami programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>7. Profilaktyka zintegrowana i uniwersalna realizowana poprzez eventy i festyny społeczno - kulturalne z oddziaływaniem profilaktycznym dla całych rodzin. Zapewnienie mieszkańcom aktywnych form spędzania wolnego czasu promujących zdrowy, bezpieczny styl życia, w tym kształtowanie zdrowia psychicznego kierowane do dzieci, przez młodzież do seniorów, w tym współpraca z Młodzieżową Radą Miasta i Radą Seniorów.</p> <p>8. Organizacja zajęć pozalekcyjnych, w tym sportowych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem elementów programów profilaktycznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba uczestników programów profilaktyki z zakresu systemu rekomendacji; ➤ liczba zrealizowanych programów i kampanii profilaktycznych, w tym lokalnych dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom, w tym behawioralnym; ➤ liczba uczestników programów i kampanii profilaktycznych; ➤ liczba zakupionych materiałów informacyjno-edukacyjnych; ➤ liczba zorganizowanych i dofinansowanych obozów wypoczynkowo-terapeutycznych oraz innych form wypoczynku, w tym wycieczek z elementami programu profilaktycznego dla dzieci i młodzieży; ➤ liczba dzieci uczestnicząca w wypoczynku; ➤ liczba zorganizowanych wydarzeń dla mieszkańców Miasta Mława; ➤ liczba umów zawartych na prowadzenie zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży / liczba podmiotów współpracujących; ➤ liczba uczestników zajęć ➤ liczba dzieci objętych dożywianiem uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Zawkrze”; ➤ Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie; ➤ Miejski Dom Kultury w Mławie; ➤ Młodzieżowa Rada Miasta, Rada Seniorów; ➤ Komenda Powiatowa Policji w Mławie; ➤ mławskie kluby/ organizacje sportowe, ➤ organizacje pozarządowe/ stowarzyszenia;
--	---	--

<p>9. Finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających na zajęcia profilaktyczno-wychowawcze i socjoterapeutyczne.</p> <p>10. Działania edukacyjne i informacyjne (promocyjne) w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym bezpieczeństwa na drodze, poprzez prowadzone lokalne kampanie profilaktyczne kierowane do ogółu mieszkańców, a szczególnie do dzieci i młodzieży.</p> <p>11. Rozpowszechnianie informacji o wszelkich działaniach realizowanych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki oraz o ofercie dedykowanej mieszkańcom, w tym m.in. pomocy terapeutycznej, psychologicznej, rehabilitacyjnej, przeciwdziałającej przemocy i innej odpowiedniej dla osób uzależnionych bądź narażonych na uzależnienie od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych. Promowanie i kształtowanie postaw prozdrowotnych przeciwdziałających uzależnieniom wśród lokalnej społeczności, poprzez materiały edukacyjno-informacyjne na różnych nośnikach, jako zintegrowane działanie profilaktyczne.</p> <p>12. Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców również po użyciu środków odurzających, w tym współpraca z policją w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba zrealizowanych kampanii edukacyjnych i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych; ➤ liczba placówek prowadzących zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i inne formy opieki; ➤ liczba działań podjętych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców. 	
<p>IV CEL OPERACYJNY: Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, grup samopomocowych i osób fizycznych, służących przez swoje działania rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii, innym uzależnieniom oraz promocji zdrowia wolnego od nałogów, w tym promocji zdrowia psychicznego.</p>		
Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizator
<p>1. Współpraca z instytucjami, nieformalnymi grupami AA, grupami samopomocowymi m.in. przez realizację mityngów</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba organizacji, instytucji, które realizują zadania z zakresu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miasta Mława (zlecenie zadań);

<p>i innych form wsparcia dla osób wychodzących z nałogu jako czynnik zabezpieczający.</p> <p>2. Wspomaganie, w tym dofinansowanie organizacji społecznych, organizacji pozarządowych, organizacji sportowych, kościelnych, szkolnych, instytucji propagujących w swoich programach profilaktykę przeciwalkoholową oraz przeciwdziałającą innym nałogom, dedykowaną wszystkim grupom wiekowym mieszkańców miasta Mława</p> <p>3. Diagnozowanie problematyki związanej z sytuacją w zakresie używania środków psychoaktywnych (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu) oraz czynników ryzyka i czynników chroniących, zwiększających wiarygodność i zaufanie społeczne do działań służących rozwiązywaniu problemów i instytucji je realizujących.</p> <p>4. Wspieranie działań organizacji pozarządowych, m.in. poprzez zlecenie zadań, których celem jest prowadzenie zintegrowanej profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, wskazującej, selektywnej), w tym zdrowia psychicznego, realizowanej poprzez:</p> <p>a. zapewnienie dzieciom, młodzieży dorosłym mieszkańcom różnych form aktywności, w tym sportowej oraz readaptacyjnej, służącej powrotowi do współistnienia społecznego w trzeźwości, jak i działań wzmacniających kompetencje wychowawcze.</p> <p>b. Zaktywizowanie czasu wolnego w szczególności dzieci i młodzieży poprzez m.in. zajęcia sportowe w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych, w tym w ferie i wakacje.</p> <p>c. Zwiększenie oferty kierowanej dla dzieci i młodzieży nastawionej na wypoczynek letni, w tym obozy i półkolonie, będące formą odziaływań profilaktyki zintegrowanej,</p>	<p>przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba zleconych działań organizacjom pozarządowym w zakresie profilaktyki przeciwdziałania uzależnieniom, ➤ liczba przeprowadzonych diagnoz, ➤ liczba finansowanych szkoleń; ➤ liczba ich uczestników; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie; ➤ organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego/ stowarzyszenia; ➤ Dzienny Dom Senior+ w Mławie; ➤ Ośrodek Kuratorski w Mławie.
--	---	--

<p>w tym m.in. wzmocnienie i promocja zdrowia psychicznego, będących czynnikami chroniącymi przed uzależnieniami.</p> <p>5. Edukacja kadr poprzez specjalistyczne szkolenia dla realizatorów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.</p>		
<p>V CEL OPERACYJNY: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.</p>		
Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększanie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, sprzedaży, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych. 2. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 3. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. 4. Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ liczba przeprowadzonych kontroli/monitoringu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży; ➤ liczba interwencji; ➤ liczba spraw sądowych; ➤ liczba działań. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miasta Mława; ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie (współpraca z biegłymi sądowymi, Strażą Miejską, Komendą Powiatową Policji i innym instytucjami).

5.3. Realizacja i monitoring Programu

Zadania Programu realizowane będą przez:

- 1) Urząd Miasta Mława (koordynator programu),
- 2) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Mławie,
- 4) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie,
- 5) Miejski Dom Kultury w Mławie,
- 6) Ośrodek Kuratorski w Mławie,
- 7) Dzienny Dom Senior + w Mławie,
- 8) NZOZ Poradnia Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia w Mławie,
- 9) Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- 10) Mławskie kluby, mławskie organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego / stowarzyszenia;
- 11) Inne jednostki organizacyjne Miasta Mława.

Zadania Programu będą realizowane poprzez:

- a) Zlecenie zadań innym wydziałom i miejskim jednostkom organizacyjnym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych;
- b) Zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne, bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych);
- c) Przekazanie dotacji,
- d) Realizatorzy Programu składają do koordynatora, tj. inspektora ds. polityki społecznej i senioralnej Urzędu Miasta Mława, sprawozdanie z realizacji zadań;
- e) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie corocznie składa Burmistrzowi Miasta Mława sprawozdanie z prac Komisji.

5.4. Zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na rok 2023

- 1) Środki finansowe na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na rok 2023 pochodzą z dochodów gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 2) Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy dotyczących działań profilaktyki określone w niniejszym programie, ujmuje się w planie budżetu Miasta Mława na rok 2023 r. zgodnie z klasyfikacją budżetową:

Dział 851 – Ochrona Zdrowia,

Rozdział 85153 – Przeciwdziałanie Narkomanii, w kwocie 41 500,00 zł.

Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie Alkoholizmowi, w kwocie 808 500,00 zł.

- 3) Dysponentem środków jest Burmistrz Miasta Mława;
- 4) Zadania wynikające z powyższego programu realizowane będą na bieżąco przez cały rok. Realizatorami programu będą: Burmistrz Miasta Mława, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie oraz jednostki wymienione w punkcie V. 5.3 Realizacja i Monitoring zawartym w niniejszym Programie.

VI. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

6.1. Zadania MKRPA

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w składzie zatwierdzonym Zarządzeniem Nr 106/2021

Burmistrza Miasta Mława z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie.

Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- a) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego;
- c) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą Rady Miasta Mława;
- d) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych;
- e) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie pełni dyżury raz na dwa tygodnie w każdy poniedziałek o 16.15 oraz odbywa według potrzeb posiedzenia w pełnym składzie Komisji. Podczas tych posiedzeń członkowie Komisji omawiają sprawy merytoryczne, wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz sprawy bieżące i pilne.

6.2. Zasady wynagradzania członków MKRPA

Za wykonywanie czynności wynikających z Ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi członkowi MKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1000,00 zł brutto. Przewodniczący MKRPA otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 1400,00 zł brutto.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia członkom MKRPA jest przedłożony przez Przewodniczącego MKRPA Burmistrzowi Miasta Mława wykaz osób uprawnionych, z potwierdzeniem wykonania pracy przez poszczególnych członków MKRPA w danym miesiącu. W związku z obowiązkowym udziałem w szkoleniu, które dotyczy podniesienia kwalifikacji lub innym posiedzeniu wyjazdowym członków komisji poza stałe miejsce wykonywania pracy, tj. posiedzeń/ dyżurów oraz pozamiejscowym pełnieniem obowiązków służbowych przez członków komisji w charakterze oskarżyciela publicznego, należy się zwrot kosztów za delegację, w tym biletów. Wypłacana kwota jest wynikiem iloczynu faktycznie przejechanych kilometrów oraz obowiązującej w tym czasie stawki za jeden kilometr przebiegu pojazdu. Stawki te wynoszą odpowiednio za 1 km przebiegu pojazdu:

- 1) dla samochodu osobowego o pojemności silnikowej silnika do 900 cm³ - 0,5214 zł;
- 2) dla samochodu osobowego o pojemności silnikowej silnika powyżej 900 cm³ - 0,8358 zł.

Członkom komisji z tytułu podróży służbowej krajowej, którą byłby udział w szkoleniu pozamiejscowym, przysługuje dieta wynosząc 38 zł za dobę podróży.